

Posudek vedoucí magisterské teoretické práce Pavly Sobotové

Filmař pedagogem aneb praktický sborník pedagogických přístupů a postupů aneb manuál pro začínajícího pedagoga (studenta FAMU)

Ambicí magisterské diplomní práce Pavly Sobotové není v podstatě nic menšího než navázat na disertační práci Pavla Bednaříka „Filmová výchova v EU“ (obhájenou vloni na FAMU) a doplnit tak jeho teoretické mapování vzdělávacích přístupů, směrnic a materiálů ze států Evropské unie o analýzu praktických zkušeností všech podstatných hráčů momentálně působících v českém filmovém vzdělávání.

Na 82 stranách vlastního textu (v příloze dalších 100 stran) Pavla popisuje nejprve současný stav filmového vzdělání v ČR, analyzuje dosavadní existující metodologické materiály a především zpracovává pedagogické zkušenosti svých kolegů-studentů FAMU s filmovou výukou. Téma ji zajímá i proto, že se sama do pedagogického procesu zapojila na Základní škole Livingstone v Čakovicích, kde se ve smíšené třídě dětí z prvního stupně snažila rozvíjet porozumění filmové řeči a podnítit i jejich první vlastní tvorbu.

Součástí textu magisterské práce je rozbor přístupů a motivací studentů FAMU-učitelů, jaké jsou jejich cíle, jaké mají institucionální zázemí, pedagogické přípravy lekcí i vlastní reflexe jejich výuky. Pavliným záměrem bylo vytvořit něco jako „desatero“ (přesněji řečeno „patero“ doporučení) praktických i teoretických rad pro další generaci studentů FAMU, nejen tvůrců ale i budoucích pedagogů – protože v dnešní době není vůbec jisté, že absolventi FAMU se pak uplatní ve filmové tvůrčí profesi. Je mnohem pravděpodobnější, že si na své živobytí (a i tvorbu) budou muset vydělávat jiným způsobem. Pokud by díky pedagogickému minimu v kurikulu studia na FAMU mohli naši absolventi vystupovat po absoloriu školy i jako pedagogové filmové výuky, byla by to pro mnohé z nich výhra. Pavla by ráda v této tématice pokračovala i v rámci doktorského studia s cílem doplnit ještě metodologii filmové výchovy o analýzu dostupných metodik, vytčení konkrétních didaktických cílů a vývoj základního učebního plánu filmové výchovy a metodické listy s ohledem na potřeby žáků v jednotlivých vzdělávacích stupních. Cíl to není snadný, ale v současném rozdrobeném českém teritoriu zabývajícím se filmovou výchovou velmi potřebný.

Hlavní část magisterské práce Pavly Sobotové je přehledně rozdělena do 4 kapitol podle přístupu k metodologiím filmové výchovy, autorka textu se ptá jednak zkušených odborníků z platformy „Jeden svět na školách“ (Ester Pěkná, Vlasta Urbanová), Doc Alliance Academy (Natálie Ostrouchová, Viola Ježková) a NFA (Tereza Czesany Dvořáková), ale také nováčků-pedagogů svých spolužáků z FAMU na jejich první zkušenosti. Nejpracnější kapitolou byl tedy dvouletý sběr rozhovorů, hospitací ve výuce a hlavně zpětná vazba 5 začínajících učitelů-adeptů filmového vzdělávání. Výběr všeho podstatného, co v jejich dialozích zaznělo, Pavla sepisuje jako sborník praktických rad, postřehů a zkušeností pedagogů pohybujících se v živém terénu. Každému z respondentů klade tytéž otázky, aby bylo možné jejich prvotní pedagogické zkušenosti porovnat – popis zázemí (kde učili), profil studenta (koho učili), motivaci (proč učili), příprava a struktura lekcí (jak a co učili), vývoj v průběhu času (proměna přístupů) a sebereflexe sebe coby pedagoga.

Dle vlastních slov tak Bohdan Bláhovec v Aeroškole na kurzu dokumentární tvorby pro dospělé (15-99let) praktikoval především metodu „živé improvizace“, Klára Doležalková tamtéž na kroužku animace pro děti (9-15let) si „dovolila otevřít si hlavu a neustrnout“, Tereza Reichová v rámci projektu „My Street Films na školách“ praktikuje při workshopu na střední škole radu „strhnout lidi a být svá“, Viola Ježková učí povinně volitelný seminář na Arcibiskupském gymnáziu vlastní metodou „všeobjímajícího kvanta“ a konečně za závěr přistupuje i pedagogická zkušenost Pavly Sobotové - 100% se na výuku připravit a „v průběhu lekce na veškerou přípravu zapomenout, nechat se vést dětmi a jen udržovat směr, který si předsevzala“.

Ve shrnutí Pavla konstatuje, že „připravit dobře kurz či jednotlivou lekci je stejně prospěšná činnost jako vytvořit dobrý film“. Vydestilovanými 5 „zlatými“ radami na závěr připravuje tak cestu další generaci skvělých filmařů-pedagogů, ale myslím, že by se jimi mohli inspirovat i současní pedagogové FAMU: „definuj vlastní přístup k filmu, poznej a respektuj svého žáka, vytvoř si koncepci kurzu s jasně stanovenými cíli, podpoř svého žáka na cestě k transformaci a spolupracuj s ostatními na pedagogickém procesu“.

Magisterskou práci Pavly Sobotové ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

RNDr. MgA. Alice Růžičková
Vedoucí magisterské teoretické práce

V Praze, 29. 9. 2017